

BULLETIJN

- - VAN DEN BOND VAN INTERNATIONAAL-KOMMUNISTEN - -

OPSTEL EN BEHEER
FR. VAN GROONENBORCH
74, Langstraat, 74
BORGERHOUT

HET NUMMER : 50 CENTIEM
JAARABONNEMENT ; 6 FRANK

MAANDBLAD

OCTOBER 1938
N° 10
VIERDE JAARGANG.

INHOUD : Vrede in Afwachting van Oorlog.
Manifest.
Bijdrage tot het Verkiezingsprobleem
Verslag over onze landelijke Vergadering.

.....

VREDE IN AFWACHTING VAN OORLOG.

De Europeesche crisis is voorloopig weer achter den rug en het onmiddellijk dreigend oorlogsgevaar geweken. Dezen keer kunnen we ze zonder voorbehoud vertrouwen, de berichten der verschillende persagentschappen die ons gemeld hebben hoe stormachtig Chamberlain, Hitler, Daladier en Mussolini niet alleen in hun onderscheidelijke landen toegejuicht zijn, doch voornamelijk in Duitschland, en dat van dit applaus de twee regeeringshoofden der democratische staten te München het leeuwenaandeel hebben gekregen is voorzeker een bewijs ten aanschouw van gansch de wereld dat de nationaal-socialistische ideologie in't geheel nog niet zoover in de massa doorgedrongen is dan men er bij oppervlakkig toezien wel den indruk van zou kunnen krijgen. Deze demonstraties zijn een van de wijzen geweest waarop de massa zich, zoo niet verzet, dan toch openlijk uitgesproken heeft tegen de imperialistische politiek van't huidige Duitschland, en zij vormen de basis waarop wij de berichten die over direkt verzet in sommige Duitse steden spraken, als voor waarheidsgetrouw kunnen beschouwen. Ook berichten uit private bron maakten trouwens melding van relletjes en opstootjes die in Hamburg en Berlijn plaats gevonden hadden.

Hetzelfde gebrek aan geestdrift, hetzelfde smeulend verzet bij de massa hebben we in België kunnen vaststellen, verzet dat zich ook hier niet verder geuit heeft dan in opstootjes in vele kazernes, en meer dan waarschijnlijk overal om redenen van bijkomenden aard, direkt gevolg van de buitengewoon gebrekkige organisatie waaraan het Belgisch leger op Versterkten Vredesvoet schijnt te lijden.

En zoo zal het wel het geval in alle betrokken landen zijn geweest, overal waar nadien zoo uitbundig gejuicht en getempeest werd, want het eene zal het andere wel uitsluiten : daar waar geestdrift, of opgewektheid - en die was op ieder gelaat van den " man in the street " te lezen-

ontstond tengevolge van het niet-in-oorlog-gaan, kan men moeilijk aannemen dat ooit een vaderlandslievende strijdvaardigheid bestaan had. In Engeland, Frankrijk en België heeft de massa de nederlaag, het toegeven aan en het versterken van het "vijandige" Duitsland, verkozen boven den oorlog. Misschien zal, wanneer het ooit zal gaan om de direkte verdediging van "'s lands grenzen" de stemming niet zoo defaitistisch zijn, maar toch mag de waarde van de huidige reactie niet miskend worden, want het is een algemeene vaststelling dat de massa-mensch zich wel degelijk bewust is geweest van't feit dat het Tjeko-Slovaaksch konflikt wel in verband stond met de veiligheid van zijn eigen nationalen staat en dat de vrede nu den oorlog straks beteekende, en dan in voor zijn "demokratisch vaderland" ongunstiger voorwaarden. Dat hij, met dit bewustzijn en dit inzicht, de gehele mobilisatie toch had willen naar den duivel zenden is een feit dat iemand ten opzichte van't verloop van den komenden oorlog tot nadenken doet stemmen.

Naar aanleiding der gebeurtenissen van einde September zijn vrijwel alle elementen die de psychologische geschiktheid tot oorlogvoeren in den mensch en in de massa bepalen, weer naar boven gedreven, doch in hoezeer geringer mate dan begrijpelijk zou zijn, moest men de daaraan tegengestelde, remmende factoren niet kennen! En die remmende factoren worden met den dag sterker... de zucht naar zelfbehoud groeit, de schrik wordt heviger naargelang het individu voor zich ziet, vroeger den vijandelijken krijger of nu de mekanische, de niets-ontziende vernietiging, vroeger het avontuurlijk leven of nu de grijze, onmenselijke ellende. De les van 1914-18 is gewis nog niet vergeten! Zoo hebben zich eenerzijds de individueele reakties gewijzigd, terwijl men anderzijds als onderdeel der massa doordrenkt wordt van't vee-gevoel, het slachtoffer-gevoel, het gevoel der machteloosheid van't gebruiksvoorwerp in dienst van vreemde belangen, gezwegen dan nog van't feilen van't inzicht in de economische noodzakelijkheid van den strijd - noodzakelijkheid die trouwens effectief voor de massa niet meer bestaat. Tegenover dit alles hebben de in dit verband "positieve" elementen wel het onderspit moeten delven. Het patriotisme als produkt van het identifikatie-proces van den armoelijder met zijn vaderland heeft nog geen groote rol gespeeld, en het valt te betwijfelen of het dat nog ooit doen zal, terwijl ook de andere, gekende individueele reakties nog moeilijker van gewicht zullen kunnen worden ten overstaan van de helsche verschrikkelijkheid van den modernen oorlog.

De tijd schijnt wel voorgoed voorbij toen het dienstnemen als oorlogsvrijwilliger zoo gemakkelijk kon verklaard worden, uit reactie tegen het eeuwig eenvormig en kleurloos miserie-bestaan van den uitgebuitene, uit zijn afkeer voor zijn ellendig leven en zijn zucht naar het kleurrijke, afwisselende en indrukkenvolle levensgenot.. De proletariër heeft geleerd, de massa weet waaraan zich te houden.

De chaos dezer onuitgesproken gevoelens en vormelooze begrippen schreeuwen om ontbolstering. Zij bestaan niet toevallig, het volstaat niet ze zonder meer op te teekenen, integendeel, wil de maatschappij niet vergaan dan dienen zij beschouwd als de voedingsbodan der krachten die de nieuwe maatschappij opbouwen en in stand houden zullen. Wanneer de vage overtuigingen uitgegroeid zullen zijn tot klare begrippen, zal ook de armoelijder verdwenen zijn, zal de persoonlijkheid zich kunnen doen gelden, en de ersatz-bevredigingen hun noodlottige rol niet meer kunnen spelen.

Is eenerzijds bij de massa de overtuiging van de onhoudbaarheid van't

kapitalistisch regiem wel degelijk doorgedrongen, dan is 't anderzijds evenzeer een feit dat de steekhoudendheid der kommunistische maatschappij er als toekomstbeeld vrijwel nergens tegenover geplaatst wordt. Het doorzicht in de ontwikkeling der wereldgebeurtenissen, in verband met den groei en 't verval van 't kapitalisme, van den burgeroorlog, van democratie en fascisme, van proletarische revolutie en oorlog, het doorzicht in al deze verschijnselen in den vorm van klare begrippen over de evolutie van de eene maatschappij naar de andere, bestaat bij de massa in 't geheel niet. Geleidelijk echter, aan de hand der gebeurtenissen zelf, zal het bewustzijn en het inzicht groeien. Wie daarvan overtuigd is geeft zich dan ook rekenschap van de geweldige moeilijkheden die zullen dienen overwonnen te worden, want inderdaad voert het kapitalisme, vertegenwoordigd door de imperialistische machten, een immer ondoorgrondelijker politiek voor wie van de konkrete feiten vertrekken moet.

Waar allereerst de nadruk dient op gelegd, is de economische onhoudbaarheid van 't kapitalistisch regiem, op de ijzeren noodzakelijkheid die aan de basis ligt der "produktie voor de winst" om voortdurend te groeien en te blijven groeien en als gevolg daarvan de voortdurend groeiende behoefte om voor-kapitalistische gebieden in beslag te nemen: zoowel arbeidskracht als den rijkdom van den bodem. Op grond dezer wet is de grens van den kapitalistischen expansie-drang natuurlijk den aardbol: Heel de wereld onder kapitalistisch regiem zou automatisch de verdwijning van dit regiem meebrengen.

De werkelijke zakengang is echter zoo eenvoudig niet, maar toch eenvoudig genoeg om waar te kunnen nemen hoe de kapitalistische staten, die tesamen de kapitalistische maatschappij vormen maar onderling toch in zuiver economisch opzicht aan elkaar tegengesteld zijn, ieder voor zichzelf aan dien expansie-drang lijdt en zich, gezien de huidige verdeeling van de wereld, meestal verplicht ziet dien drang ten koste van andere machten te bevredigen. Het kapitalisme als geheel heeft nog kans zich uit te breiden, en het doet dit ook, dat het kapitalisme, vertegenwoordigd in één nationalen staat, dit schijnbaar alleen ten koste van anderen doet, is hieraan geen tegenstelling.

In 't licht dezer begrippen nu is al veel te begrijpen en in de eerste plaats de noodzakelijkheid van den oorlog in 't kapitalistisch regiem, de onmogelijkheid hem op 't zij welke manier ook uit te sluiten: Hij is een levensvoorwaarde der onderscheidene kapitalistische staten. En men leert ook inzien dat het Verdrag van Versailles bijvoorbeeld, om over de beoogde resultaten van den oorlog te spreken, eigenlijk heelemaal in de lijn der kapitalistische-imperialistische politiek ligt. Het is geen vergissing geweest, geen politiek fout: Duitschland is tot op de graat geplunderd, zijn bevolking is uitgehongerd, en niet uit politieke haat maar uit economische overwegingen. En indien datzelfde land zich nu hervat heeft en met oorlog dreigt, dan ligt hiervan de schuld niet bij 't nationaal-socialisme maar bij de economische noodzakelijkheid: De Deutsche produktie heeft meer ruimte op de wereld nodig, anders gaat het kapitalistische Duitschland ten gronde.

Tot daar voor wat betreft den ondergrond der oorlogspolitiek in 't huidige regiem. Een tweede, zeer belangrijke faktor in deze politiek, die echter niet bij machte is haar basisoorzaak te neutraliseeren, is de direkte politieke verhouding der klassen, binnen den staat, tegenover elkaar. Dit element is van zoo een groot belang, en wordt door de heerschende klasse - de vertegenwoordigers van 't kapitalisme - ook als dusdanig gevoeld, dat het uitzicht van den strijd der imperialismen onderling, er dikwijls een bijna

onontwarbaar karakter van krijgt. De solidariteit der heerschende klassen der onderscheidene landen is inderdaad zoo groot dat de imperialistische tegenstellingen er tot tijdelijk zwijgen toe gedwongen kunnen worden : De schrik voor de sociale revolutie drijft de uitzuigers tesamen in verweer tegen den eenigen werkelijken doodsvijand, het proletariaat. Zoals na den oorlog van 1870, nog voor den vrede geteekend was, Duitschland troepen naar Frankrijk, zijn vijand, zond om de Commune te vernietigen en den Franschen burgerlijken staat te redden, zoals na den wereldoorlog de geallieerden Duitschland hielpen om de revolutie te onderdrukken, zal Engeland, en de andere "demokratische" staten niet aarzelen om hun imperialistische vijanden, zoals Duitschland en Italië, onmiddellijk op alle mogelijke manieren te helpen zoogauw het opstandige proletariaat de diktatuur der bourgeoisie ten val zou brengen en de richting der proletarische revolutie inslaan. Daarom is het mogelijk dat men van een Engelsche leening sprak, vlak na het Abessynisch treurspel, vlak na het begin van het Italiaansch ingrijpen in Spanje, vlak na het torpedeeren van Engelsche schepen door Italiaansche onderzeeërs, van een Engelsche leening aan Italië : De eenige reden kon best de verzetstemming van 't Italiaansche proletariaat zijn, die, ontstaan door economische ellende, alleen door economische toegevingen tot zwijgen kon gebracht worden. Mussolini moet in wederdienst niet veel toegeven in dergelijk geval : De opstand van 't Italiaansche proletariaat is ook de zaak der Engelsche bourgeoisie, allicht gaan dan overal de poppen aan 't dansen..

Nog andere factoren maken het doorzicht in de internationale politiek moeilijk, zoo niet onmogelijk. In hoeverre worden de diktatoriale staten in hun buitenlandse avonturen gedreven door de noodzaak afleiding te zoeken voor de massa die aan 't morren gaat?

Niettegenstaande al deze verwickelingen, al deze tegenstellingen, en die ondoorzichtelijke en schijnbaar onlogische bedrijvigheden is het onze taak met zooveel aandacht mogelijk het verloop der gebeurtenissen te volgen en te trachten op de klaarst mogelijke wijze aan te toonen in welke richting het maatschappelijke gebeuren verloopt.

In verband nu met het zoogezegd Duitsch-Tjeeksch konflikt kunnen hier, voorloopig, al een paar vaststellingen gedaan, en in de eerste plaats wel deze dat geen enkele der Europeesche staten voor 't oogenblik op een oorlog uit is, behalve dan misschien Rusland. Typisch in dat opzicht is de volledige onderwerping van Engeland en Frankrijk in dit verband aan de Duitsche eischen. Dat Duitschland ook geen oorlog wil ligt met de handen voor 't grijpen. Zoolang de afdreigingspolitiek het beoogde resultaat oplevert, evengoed als oorlog, is geen twijfel mogelijk. En in afwachting wordt het almaar sterker..de uitslag van de uiteindelijke afrekening zekerder, want oorlog wordt het toch eens, en waarschijnlijk, niettegenstaande alles, heel gauw!

De meest waarschijnlijke hypothese voor deze alomheerschende "vredelievendheid" schijnt wel de schrik te zijn van de bourgeoisie voor de gevolgen van een wereldoorlog : een ontredde wereld met een opstandige arbeidersklasse! Het lokaliseeren van 't konflikt zal dan ook wel voor de toekomst het ordewoord blijven, hoewel de heerschende klassen beter dan wie ook het gevaar voor uitbreiding van een plaatselijk konflikt kennen. Eens het helsch gemoed aan gang is het nog moeilijk tegen te houden, de uitbreiding van den oorlog heeft er van weg te beantwoorden aan een innerlijk dynamisme waarop zelfs zijn kapitalistische leiders niet veel invloed heb-

en, net zooals de bewapeningswedloop eens, door eigen vaart gedreven, mee zal helpen tot oorlog leiden.

Een tweede vaststelling die gedaan is kunnen worden houdt verband met de verdragenpolitiek : De democratische staten - Frankrijk hier in de eerste plaats - beschouwen een verdrag evenzeer als Duitschland dat doet, als "een vodje papier". De schijnheilige manier waarop het verdrag met Tjeko-Slovakije met de voeten getrapt werd maakt de zaak nog erger. Eens te meer is gebleken hoe absoluut gelijkaardig alle imperialistische staten zijn op gebied van politieke eerloosheid.

Verder is uit de laatste gebeurtenissen nog duidelijker geworden hoezeer het minoriteiten-vraagstuk door't imperialisme uitgebuit wordt. Zoo is Centraal-Europa al op zichzelf een onuitputtelijke bron om voorwendsels tot oorlogsgedrijf te scheppen. Herinneren we eraan dat onder kapitalistisch regiem het zelfbeschikkingsrecht der volkeren geen eisch is die door het proletariaat in revolutionairen zin kan gesteld worden : In dit regiem is die eisch slechts een wapen in de hand der verdrukkers. Voor het proletariaat stelt zich de kwestie van't neerslaan der bourgeoisie en het in handen nemen der macht, en niet die van't nationaal zelfbeschikkingsrecht hunner bourgeoisie.

Is het tenslotte ook nog noodig er hier op te wijzen hoe eens te meer de IIe Internationale - van de IIIe zal men ons wel veroorlooven te zwijgen! - zich aangesteld heeft als de ijverige dienaar der bourgeoisie, die zij dan in werkelijkheid ook is? Het protest dat vlak voor Aug. 1914 nog uit die middens tegen den komenden oorlog uitging, is thans weggebleven, dat was te voorzien, en dat ze in de meening waren de belangen van het West-Europeesche kapitalisme nog beter te kunnen dienen dan de reaktieaan't-bewind zelf, dat ze zich heviger anti-Duitsch en anti-Italiaansch aangesteld heeft dan't Fransche en Engelsche imperialisme zelf, ja, ook dat was tenslotte te voorzien. De beulsknechten hebben hun aangewezen rol goed gespeeld!

We zouden nog verder kunnen gaan en aantoonen hoe Duitschland flink op weg is zijn macht tot aan de Zwarte Zee te vestigen, iets wat onvermijdelijk den oorlog in zich moet sluiten, oorlog die dan ook niet lang zal uitblijven, enz., doch we moeten sluiten, en hiervoor halen we opnieuw de houding aan die de Duitse revolutionaire arbeidersklasse in't Sudetengebied had moeten innemen : noch vóór aansluiting met Duitschland noch tegen die aansluiting. De kwestie stelde zich niet. Doch wel : Strijd tegen de Tjeko-Slovaaksche zoowel als tegen de Duitse onderdrukkers, strijd vóór het in bezit nemen der macht. Zooals, zoo de oorlog tot werkelijkheid moest geworden zijn, het ordewoord voor't proletariaat van alle betrokken landen zou luiden : voortzetting van den klassenstrijd, de vijand staat in eigen land, het einddoel is de proletarische revolutie en de kommunistische maatschappij!

DAGORDE: 1° De Gemeenteverkiezingen.

2° Brief van de P.O.U.M.

3° Vraag tot onderhoud met afgescheurde leden van de R.S.P.

I De Gemeenteverkiezingen.

A. H. ontwikkelt zyn standpunt elders in dit bulletyn gepubliceerd. In het licht van het experiment van de III° Internationale maakt hy de vergelyking tusschen de twee methoden van klassenstryd: de direkte stryd gesteund op de arbeiders- en soldatenraden en de parlementaire stryd gesteund op de arbeiderspartyen. Hy besluit dat men zich niet a priori kan uitspreken voor de eene of de andere methode, daar het verkiezen van de eene boven de andere afhankelijk is van de gegeven toestanden en van de gegeven machtsverhoudingen. Hy herinnert aan de houding van Bordiga, die het parlementarisme voorwaardelyk veroordeelde. In de huidige periode van neergang van den revolutionairen stryd, waar de revolutie niet meer onmiddellyk op de dagorde staat, kan het onvoorwaardelyk antiparlementarisme niet gerechtvaardigd worden.

Om onze houding inzake de verkiezingen te bepalen dienen we de in de huidige kapitalistische wereld inzwang zynde burgerlyke uitbuitingsregimes te vergelyken: de democratie en het fascisme. Byzonder omstandigheden hebben zekere landen er toe genoopt hun toevlucht te nemen tot het fascisme.

Voor den revolutionairen stryd tot vernietiging van het kapitalisme en de oprichting van een socialistische maatschappy, dient men alles in het werk te stellen 1° om de macht te veroveren en 2° ze te behouden. N° 2 stelt ons voor een verpletterende taak: de overname van een volledig-ontwrichte maatschappy. Deze vooruitzichten nopen ons 1° de arbeidersklasse voor te lichten aangaande de taak van de machtsverovering 2° de geesten voortdurend wakker te houden, de massa's gebonden te houden en hun organisaties in stand te houden.. In de huidige periode tusschen twee revoluties in komt het er op aan de middelen te onderzoeken om deze oogmerken te bereiken. Deze beschouwingen bepalen ock onze houding in de kwestie democratie:fascisme; de democratie biedt ons meer mogelijkheden om deze oogmerken te bereiken.~ Daar de maatschappy leeft en de stryd tusschen burgerclans stroomingen in het leven roepen van uiteenlopende opvattingen (bvb. over de begrenzing of de uitbreiding van de staatsmacht) moeten we onze houding bepalen in een kwestie die zelf een element is van het leven dezer maatschappy: in de kwestie der verkiezingen.

Daar de B.W.P. de meerderheid der arbeiders organiseert, staan wy het stemmen op deze party voor, daar waar de R.S.P. niet opkomt.

Wy moeten stemmen op de R.S.P.: 1° Omdat zy gegroeid is uit een reaktie tegen het reformisme; 2° Omdat zy het onderwerp is van de vervolgingen van de burgerlyke reaktie.

B. V. (Seraing) doet opmerken dat, naar hy kan opmaken uit het laatste bulletyn, de houding van de groep van Seraing verkeerd werd begrepen. Zy staan niet het blanko-stemmen voor. Eerst hebben zy zelf met eigen lyst willen opkomen: de mostandigheden hebben het niet toegelaten. Zy zyn gekant tegen het stemmen op de BWP.:

1° Om den diepen afkeer van de arbeiders, en vooral van de sympathisanten van de groep van Seraing, tegen deze party.

2° Door het feit dat het onzin zou zijn voor een kwestie van zoo onderschikt belang als de verkiezingskwestie in te gaan tegen dezen zoo gerechtvaardigden afkeer. Hierby haalt hy aan, dat Dauge te Frameries duchtig werd uitgejouwd, toen hy opkwam voor het stemmen op de B.W.P.-Persoonlyk echter zijn ze van meening dat stemmen op de B.W.P. de juiste houding is.- De kwestie van de verkiezingen moest echter het voorwerp uitmaken van een inwendig bulletyn.- Hy teekent de B.K.P. en haar aanhangers als een bende gangsters. Het bulletyn diende meer aktuele kwesties, zoals de tseko-slowaaksche kwestie of het Vlaamsch-Waalsch probleem te behandelen. In 't kort: de groep van Seraing staat het stemmen op de R.S.P. voor, daar waar zy opkomt.

O. D. (Verviers) Akkoord tot stemmen op de R.S.P.- Algemeene weerzin van de arbeiders tegen stemmen op socialistische leiders. De "bedreigde" leiders zijn door de B.W.P. buiten poll gesteld. Wy staan het voorkeurstemmen voor op zekere socialistische kandidaten die we in staat achten tegen de algemeene lyn van de B.W.P. in te gaan. De groote vedetten van de socialistische kandidaten zijn de verantwoordelyken voor de mislukking van de staking van '34.

D. S. (Mechelen): De opvattingen van de Mechelsche groep werden reeds uiteengezet in het September-nummer. S. wil ze nader toelichten. Hy verklaart den afkeer van de arbeiders tegen de B.W.P. onder andere door de treurige rol door Anseele gespeeld by de omvorming van de nationale maatschappy der spoorwegen tot naamloze maatschappy en den weerslag van dit feit op de arbeidsvoorwaarden der Arsenaalarbeiders.. De beambten zien in de B.W.P. de groote verantwoordelyke voor de versterking van de autoriteit van den staat. En de werkelozen die nooit weer in de produktie zullen worden opgenomen, wyten hun treurig bestaan in groote mate aan de B.W.P. Zy gaven liever hun stem aan de B.K.P. dan aan de B.W.P.- S. verzet zich tegen het voorstel van V. tot het aanwenden van een innerlyk bulletyn.- De ondervinding heeft ons geleerd hoe gevaarlyk dit is.

E. F. (Mechelen) zou zich nooit weer kunnen vereenigen met een deelname aan de verkiezingen: stemmen op een party, die nooit anders heeft gedaan dan verraden, is die party steunen, is zelf verraden. In Duitschland heeft Hitler niet van een groote verkiezingsnederlaag van de arbeiderspartyen gebruik gemaakt om zyn diktatuur te vestigen.- In Spanje is het ondanks de verkiezingsoverwinning geweest dat de arbeiders tot de revolutie zijn overgegaan. Onder demokratisch regiem is het luttel wat de arbeidersklasse aan rechten heeft. Sedert 7 jaar werkeloos, doet hy opmerken hoezeer de ellende onder zyn lotgenooten hun verzuchtingen heeft herleid tot de meest elementaire behoeften. Hy staat de onthouding voor.

F. V.C. (Antwerpen) wil in het bulletyn het verslag van de nationale vergaderingen gepubliceerd zien. De afkeer van de arbeiders tegen de B.W.P. heeft een rol gespeeld in het innemen van een standpunt door .. verschillende groepen. Maar dit is niet voldoende. Deze afkeer mag overigens niet overdreven worden. De blanke biljetten, gering in aantal, ko men vooral uit de burgerwyken. Dit beteekent niet dat de arbeiders zich niet bedrogen voelen. In de IIe Internationale was er nooit een party die de politiek van den linkervleugel in praktyk stelde.- Bernstein was voorstander van de algemeene werkstaking maar niet onder alle mostandigheden: hy aanvaardde ze ter verdediging van het algemeen stemrecht.- R. Luxemburg was voor de algemeene werkstaking maar met revolutionnaire oogmerken.: het parlement moest dienen om de algemeene werkstaking ter hulp te komen. - De hervormingen zijn altyd het gevolg geweest van den stryd der arbeiders.- De parlementaire oppositie kontroleerde de uitgaven van den staat maar de ontwikkeling van de maatschappy heeft de bourgeoisie er toe gebracht aan deze kon-

troof een einde te stellen. Voor ons is het sociaal-demokratisch programma niet beter dan het kommunistisch. Wat ons oplegt te stemmen voor deze of gene party is haar eigenschap uitdrukking te geven aan den gegeven wil van de massa, wat, by een hergroepeering van die massa zou kunnen aanleiding geven tot het uitgroeien boven dit programma. De R.S.P. is geen beweging. Zoals wy tracht hy de verkiezingen aan te wenden tot de verspreiding van zyn opvattingen. Haar programme houdt meer gevaar in dan dat van de B.W.P.

Daar het gevorderde uur geen diskussie van de verschillende standpunten meer toeliet, werd tot de stemming overgegaan.
Motie van Mechelen: (Onthouding in het bepaald geval van de aanstaande verkiezingen) voor: 7 tegen: 12
Motie van Antwerpen (voor de B.W.P.) voor 9 tegen: 10
idem met amendement voor stemmen op R.S.P. voor: 7 tegen: 12

II De P.O.U.M. zendt ons een verslag over de aktiviteit van haar Roode Hulp. Zy verzoekt ons tot het onderzoeken en samenwerking met de Anti-Oorlogsliga en de R.S.P. van de middelen tot het organiseeren van den steun aan de vervolgte kameraden in republikeinsch Spanje. Er wordt besloten onze aktie tot steunverleening aan de vervolgte revolutionnairren voor te zetten, zonder nochtans in te gaan op het verzoek tot samenwerking met bovengemelde groepeerings.

III Op het verzoek tot een onderhoud met enkele vroegere kameraden van de R.S.P. wordt ingegaan: men meent nochtans dat men zich voorloopig althans tot onderlinge gedachtenwisseling zal moeten beperken.

STEUN AAN DE SLACHTOFFERS DER REPUBLIKEINSCHE REAKTIE IN SPANJE.

Stort uw bydrage op postcheckrekening 420.31

STEUN AAN HET BULLETYN:

W. 20.fr. V.O. 20.- D.O. 20. D. 20. D.B. 15. B. 20.fr.

HET FAILLIEE EENRE BEWEGING.

De Vlaamsche Socialistische Anti-Oorlogsliga was, en is nog in zekere mate, voor vele jonge Vlaamsche proletariërs een hoop op socialistische hernieuwing en herwording. Velen hoopten dat de Liga, door haar minder fatalistische opvatting der doktrines, haar solidariteitsgeest die van internationalisme doordrenkt scheen dank zij zijn radikaal anti-militarisme, een nieuwe sterke en gezonde socialistische beweging zou teweeg brengen. We hebben destijds voor dergelijke illusies verwittigd. We hebben erop gewezen welk gevaar een dergelijke manier van opvatting van strijd tegen den oorlog meebracht. Nochtans, haar radikale formule van directe weigering in ieder geval van oorlog - deze weigering was gebaseerd op het karakter van gewelddadigheid der oorlogen en niet op hun socialen inhoud bleef alle kritiek tarten.

Sinds eenigen tijd was haar voornemste leider een vurig bewonderaar geworden van de onafhankelijkheidspolitiek van Spaak, die andere gewezen tegenstander van iederen oorlog (Men herinnere zijn artikels in l'Action Socialiste).

Deze bewondering heeft de Liga er heel eenvoudig toe gebracht haar eigen programma te verloochenen. De beslissende dagen die we komen te beleven op internationaal terrein hebben voor gevolg gehad dat er van onze oorlogsweigerers niets meer overblijft.

Wij hernemen de dagorde die door de Liga-leiders op 27 September gestemd werd, dus in volle mobilisatie-periode voor een oorlog die op dat oorlog onvermijdelijk scheen.

" Het bestuur der Liga, vergaderd te Brussel op 27/9/38

" Herinnert eraan dat het sinds jaren het noodlottig verdrag van Versailles

" sailles aangeklaagd heeft als een bron van ontelbare konflikten tussen

" schen de verzadigde en de ontevreden imperialistische staten;

" Herinnert er ook aan, op het oogenblik dat millioenen menschen gevaar loopen zooals in 1914 in de afslachting meegesleurd te worden, ter verovering of verdediging van het eigendom en de macht hunner uitbuiters en verdrukkers, dat de Liga de arbeidersklasse steeds opgeroepen heeft om te weigeren een enkele druppel bloed te storten voor 't is gelijk welken imperialistischen oorlog;

" Blijft onverzettelijk getrouw aan deze politiek;

" Sinds twee jaar heeft de Belgische regeering zich losgemaakt van het Fransch-Belgisch militair akkoord en heeft haar wil uitgedrukt de onafhankelijkheid van België te behouden en te verdedigen tegenover iederen anderen Staat;

" In deze tragische uren heeft de Belgische Eerste minister pechtig verklaard voor het land en de wereld

" 1° Dat België getrouw blijft aan de onafhankelijkspolitiek die zij nu voert;

" 2° Onvoorwaardelijk buiten een gebeurlijken oorlog wil blijven;

" 3° Den doortocht aan ieder vreemd leger wil weigeren ten einde te voorkomen dat België opnieuw het slagveld van Europa wordt;

" Wij ondersteunen deze politiek daar zij van aard is om in de huidige omstandigheden de vernietiging van het land te kunnen vermijden, hoewel

" wij er van overtuigd blijven dat de neutraliteitspolitiek haar volle waarde slechts kan krijgen door de afschaffing van het leger en de organisatie van de verdediging van het land door niet-militaire middelen, omdat zelfs een verdedigingsoorlog voor ons land zelfmoord beteekent.

" Gezien het voornemen der regeering om ons land buiten den oorlog te houden, maar ook haar besluit de grenzen militair te bezetten, achten wij het onmogelijk, in de huidige omstandigheden, nu er geen sprake is van deelname aan een oorlog, van aan de leden der Liga aan te raden, en in't algemeen aan de arbeidersklasse, van militairen dienst te weigeren.

" Maar in't volle bewustzijn onzer verantwoordelijkheid verklaren wij dat wij alles in't werk zouden stellen om de bevolking aan te zetten allen militairen dienst te weigeren zoo de regeering haar neutraliteitspolitiek moest verlaten en zich aan de zijde van een der oorlogvoerende landen scharen;

" Besluit den strijd tegen het militarisme voort te zetten met een groo-
"tere ener regie, alsook tegen het misdadig kapitalisme, diepe oorzaak van het ongeluk der menschheid."

De Liga der weigeraars voor alle oorlogen, besloot heel gewoon dezen keer zich niet te verzetten.

We moeten ons wel verstaan, wij verdedigen niet de individueele dienstweigering om den oorlog te bestrijden, noch de kollektieve. En wij hebben gezegd waarom : omdat we gelooven dat de omvorming der geesten die een atmosfeer voor massale dienstweigering kan meebrengen slechts in den loop van den oorlog zelf kan ontstaan, en dat het verdedigen der dienstweigering in alle omstandigheden, dus ook wanneer die atmosfeer niet bestaat, er op neerkomt de beste militanten over te leveren aan het executie-peloton, zonder den strijd tegen den oorlog veel nut bij te brengen. Men kan ons dus niet verwijten dat, zoo de Liga haar programma verloochent, wij het ook doen, want nooit hebben wij het dienstweigeren als dusdanig verdedigd. Waar ten andere het verraad der Liga-leiders in bestaat, is niet zoozeer in het feit dat ze besloten hebben niet tot dienstweigeren aan te zetten, dan wel in de manier waarop zij dit besluit motiveeren.

De Liga is met de regeering akkoord wanneer zij de grenzen verdedigt op voorwaarde dat zij het op een onafhankelijke manier doet "zonder zich door Moskow of Berlijn op sleeptouw te laten nemen." Dat zijn maar woorden. Indien de oorlog ware losgebroken en zoo de Belgische soldaten het Belgisch grondgebied hadden moeten verdedigen hetzij tegen Frankrijk, hetzij tegen Duitschland, dan had die oorlog toch een kapitalistisch karakter gehad, net zooals in 1914. Er is een tijd geweest waarin Liebaers aannam dat in 1914 de soldaten van België kapitalistische belangen hadden verdedigd. Nu is hij zonder meer van gedachte veranderd. Nu stelt hij vertrouwen in Spaak, de man van het Heilig Bondgenootschap op den rug der arbeiders ter verdediging der kapitalistische belangen. Dat lijkt ons niet veel beter dan de verdediging van Moskow, Londen of Parijs op zich te nemen. En dat lijkt ons een weinig schitterend einde voor de Liga. Laat ons hopen dat vele jonge socialistten, die zich door de woordkramerij van de Liga hadden laten vangen, thans zullen begrijpen dat ze zich deerlijk vergist hebben.

DE GEMEENTEVERKIEZINGEN VAN 1938.
Bydrage tot diskussie.

Het is heel natuurlijk dat de kwestie van de ten overstaan van de gemeenteverkiezingen aan te nemen houding aanleiding geeft tot diskussie.

Eenvoudig de in de leninistische periode door de kommunistische Internationale aangenomen instemming van de meerderheid en later ook van de anti-parlementaire minderheid vastgelegde taktische regels, die, op de huidige omstandigheden toegepast, voorschryven het stemmen op een der "arbeiders"-partijen tegen de "burgerlyke" partijen voor te staan, in herinnering brengen volstaat niet. Onder de motieven die voor- en tegenstanders van bedoelde opvattingen tot het innemen van hun standpunt bewegen zijn er, die het verkiezingsprobleem verre te buiten gaan en die in het licht dienen gesteld.

De tegenstelling parlementarisme:sovietisme(direkt bewind) verdient te worden onderzocht in het licht van de gebeurtenissen die ons scheiden van de periode der revoluties die een einde stelden aan den laatsten grooten oorlog. Dan moet het ons opvallen dat, wat de onmiskenbare verdienste uitmaakt van de voorstanders van het soviëtisme, minder bestaat in het partijkiezen voor een regime dat kon beschouwd worden als hoogerstaand dan het burgerlyk parlementarisme, dan in het feit begrepen te hebben dat de massa's in aktie van het soviëtisme hun strydvandel hadden gemaakt en zich er van bewust te zijn geweest welken geweldigen sprong het aansluiten by deze ideologie aan de revolutionnaire beweging kon doen maken. Van een ernstige vergelijkende studie van beide regimes kan geen sprake zijn om de eenvoudige reden dat het soviëtisme in feite nooit werd toegepast. De moderne geschiedenis levert ons rykelyk stof tot studie over het parlementarisme; Zy toont ons de verschillende frakties van de bourgeoisie die zich oefenen in den stryd voor de macht. Het soviëtisme echter kende slechts een kortstondig bestaan, veel te kort om er zekere regels te kunnen uit afleiden over de wyze waarop de massa's zich tegenover het onmiddellyk bewind gedragen, hoe zy de problemen zien door een arbeidersmacht geschapen; Het zag zich te snel verdrongen door een burokratisch oesarisme, waar het niet onder de slagen van de zegevierende reaktie bezweek.

Men is te zeer geneigd alle door het proletariaat geleden nederlagen op rekening van het parlementarisme te schuiven, zonder voldoende aandacht te schenken aan de konkrete oorzaken en de juiste omstandigheden van de nederlagen. En tevens beletten de afkeer tegen het parlementarisme en de overdryving van zyn schadelyken invloed in het verleden den wezenlyken inhoud te zien van den stryd die zich om het demokratish regime ontspint te beoordeelen: die stryd zou een schynmaneuver van de bourgeoisie zijn om de arbeidersklasse af te leiden van haar werkelyke klasseoogmerken.

Het dunkt ons echter dat wy eens en voor altyd zouden moeten gaan inzien dat, zoo het parlementarisme in W.-Europa, zoo'n overwegenden rol in de arbeidersbeweging heeft kunnen spelen, het aanwenden van het parlementarisme heeft moeten beantwoorden aan de werkelyke over een bepaalde periode gegeven macht van het proletariaat en dat dit wapen op zeker tydstip heeft moeten aangepast zijn aan zyn weten en zyn kunnen.

Het parlementarisme heeft in het Westen de grenzen aangegeven van de socialistische inspanning van het westersch proletariaat, zooals het soviëtisme niet enkel het revolutionnair kunnen van het russisch proletariaat maar ook de grenzen er van heeft in het licht gesteld. Wat ook de aangewende methodes mogen zijn, een klasse verheft zich nooit boven het peil waartoe haar eigen krachten zo machtigen. Of men houdt staan dat het opsty-

gen van een klasse in de maatschappij niet het resultaat is van haar werke-
lyken opgang op het gebied van de produktie en in sociaal opzicht, maar
veelmeer berust op een zekere behendigheid in het ontdekken (of het uitvinden)
van gelukkige gevechtsformules, en dan valt men terug in het zuiverste
idealisme; of men geeft toe dat de strijdmiddelen wezenlyk afhankelijk zyn
van de klassekrachten en dat het onmagelyk is, kunstmatig, door eigen wil
alleen, op om het even welk oogenblik, nieuwe strijdmiddelen uit den grond
te stampen die het proletariaat bevryden zouden van de belastende hindernis-
sen van verleden en overlevering. De menschen breken met de oude tradities,
maar evenals zy zich niet naar goëddunken kunnen losmaken van de bestaande
produktiewyzen, evenmin kunnen zy zich, anders dan in heel bepaalde hi-
storische omstandigheden, van die tradities vrymaken.

Het is overigens vo lledig onmogelyk op voorhand de grenzen
te bepalen van een bepaald regime. Wie had byvoorbeeld in 1935 durven voor-
stellen dat het proletariaat op het punt stond van de 40 u. week en het
bepaald verlot te veroveren? En nochtans heeft sedertdien de arbeidstyd
een gevoelige vermindering ondergaan- uitgenomen in de diktatuurlanden, waar
een ontwikkeling in omgekeerde zin heeft plaatsgevonden- en het betaald
verlot werd veralgemeend! We wenschen hier niet in te gaan op het argument
van hen die dit feit over het hoofd willen zien en een onderscheid meenen
te kunnen maken tusschen de vroegere en de huidige hervormingen, die in te-
genstelling met de eerste door de arbeiders zouden zyn betaald: ons in-
ziens werden nooit andere dan door de arbeiders betaalde hervormingen in-
gevoerd.)

hieruit dient men echter niet te besluiten dat wy de meening zou-
den zyn toegedaan, dat men tot het parlementarisme dient terug te keeren;
en dat de verklaring van een der eerste kongressen van de kommunistische
Internationale dient herzien, volgens dewelke het parlementarisme nooit
anders zyn kan dan een uitdrukking van de diktatuur van het kapitaal. Werre
van daar. Het parlementarisme als middel tot verwozenlyking van het socia-
lisme blijft veroordeeld. Maar deze vaststelling geeft op zichzelf geen
oplossing aan de konkrete taktische problemen in de verschillende stadiums
van de ontwikkeling van de arbeidersbeweging.

De arbeidersklasse heeft de laatste tyden herhaaldelyk een heropleving
gekend van de ideologie van klassensamenwerking. De partyen (zoowel kom-
munistische als socialistische) die almaar door de herkauwde marxistische
frazen over klassenstryd en de noodzakelykheid van de organisatie van de
arbeidersklasse met het oog op den stryd voor het socialisme de wereld in-
zonden, hebben deze frazen van allen inhoud ontdaan. Dit belet echter niet
dat de klassenstryd een feit blijft, een verschynsel dat wy nog alle dagen
kunnen waarnemen. De arbeiders stryden en in hun stryd wenden zy de orga-
nisaties en de programma's aan van de partyen die vooraangingen. Aan deze
programma's trachten de arbeiders de naar hun meening beste beteekenis te
geven die op verre na niet altyd dezelfde is als de beteekenis, die de
stellers of de bewuste voorstanders van deze programma's er aan geven.

De bourgeoisie zet haar inspanningen voort tot ontbinding van
de arbeidersklasse als klasse met eigen ideologie. Zy verwerpt de manier
waarop het fascisme deze taak heeft volvoerd. De voornaamste oorzaak hier-
van ligt in de reakties van de arbeiders tegen het offensief van het kapi-
taal, reakties die op zekere oogenblikken den vorm aannamen van welis-
waar tamelyk onbewuste maar machtige aanvallen tegen het kapitaal. Het
behoud van het kapitalisme schynt gebonden te zyn aan het verdwynen van
het democratisch regime, ondanks het afnemen in den laatsten tyd van

de sympathiën voor het fascisme in de hogere kringen. Deze kentering is wel gedeeltelyk toe te schryven aan de noodzakelykheid een ideologie te stellen tegenover die van de bourgeoisie der landen waarmee men zich voorbereidt in oorlog te gaan. Maar wat ook de nadenkingswerksele van den huidige toestand mogen zyn, de noodzakelykheid tot duurzame reorganisatie van het kapitalistisch stelsel, die niet kan bereikt worden dan door een omvorming der klassen te beginnen met het volledig muilbanden van de arbeidersklasse, zal het kapitalisme er toe nopen het fascisme aan te moedigen. Het is een levensnoodzakelykheid van de arbeidersklasse zich hiertegen te verzetten. En op dit oogenblik, by het niet bestaan van een revolutionaire party, kan dit verzet niet gaan zonder de vakbonden, de socialistische en kommunistische partyen en het parlement in beweging te brengen.

DE B.W.P. EN DE B.K.P.

De B.W.P. is in België de traditioneele organisatie van de arbeiders. De stalinistische B.K.P. is ontegensprekelyk de vertegenwoordiger geworden van een gedeelte van de arbeidersklasse, het minst geschoolde, in het strydpark getreden ingevolge de aanhoudende krisis van het kapitalisme, en van een gedeelte van de middenklasse, vooral van godelasseerde intellektuelen. Maar het is niet zoozeer hun hoedanigheid van vertegenwoordiger van de arbeidersklasse, die onze keuze moet bepalen tussehen B.W.P. en B.K.P., maar wel het karakter van hun programma. Het is klaar dat het stalinisme met zyn gebrek aan democratie, zyn afgeteekende afkeer van de eigenmachtige aktie van de arbeiders, zyn kategorisch verwerpen van de sociale revolutie, zyn verafgoding van den staat en de staatsekonomie een veel grooter gevaar voor de arbeidersklasse vertegenwoordigt dan het reformistisch socialisme. Door zyn methode s en zyn programma verwydert het nog meer van het socialisme dan het traditioneel reformisme.

Ten slotte dient men tussehen twee partyen, waarvan het programma in gelyke mate schadelijk is, die te verkiesen die het minst in dienst staat van een vreemde mogendheid (het woordje vreemd dient hier niemand af te schrikken: het is juist. Het kan nooit een revolutionairen staat van een zegevierend proletariaat beduiden, want een revolutionaire staat van het proletariaat houdt voor de arbeiders van de wereld op een "vreemde" staat te zyn.)

DE R.S.P.

Wy onderscheiden ons vo oral van de R.S.P. doordat deze vasthoudt aan het bolsjewistisch programma van de diktatuur van het proletariaat doorheen de diktatuur van de revolutionaire party, terwyl wy de macht van de heele massa voorstaan en de gelykheid van allen op basis van algemeene en algemeen geldige-ook tydens de overgangsperiode- beschouwingsnormen.

Maar daar ligt de knoop niet. Wy erkennen de B.W.P. niet en nochtans stemmen wy op haar. Stemmen op de R.S.P. houdt niet de erkenning van haar programma in. Het trotskysme is op dit oogenblik het mikpunt van de stalinistische reaktie, terwyl de B.W.P., uit vrees te mishagen aan Rusland- mogelyke bondgenoot in de verdediging van de Belgische brandkastenzich door haar stilzwygen tot medeplichtige van het stalinisme maakt. B.W.P. en B.K.P. nemen overigens elkaars verdediging op om aan andere politieke formaties die zich op de arbeidersklasse beroepen, te belotten het hoofd op te steken. Daar waar arbeiders er in geslaagd zyn een verzet te organiseeren tegen dit reformistisch-stalinistisch terrorisme en tegen

het tweepartystenstelsel, dat neerkomt op een monopolie toegekend aan de
bankroetiers-partijen, dient men deze poging te steunen.

BESLUIT.

Onze houding komt dus neer op het voorstaan van het stemmen
op de B.W.P. in het algemeen;
daar waar de R.S.P. met kandidaten opkomt, deze laatste te
steunen.

A. Hennaut,
September 1938.
